

РОБОЧА КАРТКА УРОКУ

ТЕМА. Едвард Рочестер і його місце в системі образів роману.



Немає безумства, на яке не штовхнуло б людину
дурнувате світське суперництво у купі
з необачністю і сліпотою юності.

III. Бронте «Джейн Ейр» (слова Рочестера)

1. Згадуємо зміст.

- Коли ми вперше чуємо про містера Рочестера?

- Де ми знайомимось з його портретом? Хто описує героя? _____
- *Звернімося до розділу 12, у якому відбувається перша зустріч Джейн Ейр з містером Рочестером: працюємо з додатковою картою з уривком тексту і запитаннями. Яка роль цього розділу у подальшому розвитку подій і сприйнятті нами героя? _____

2. Порівняйте два портрети Рочестера:

Коли Джейн уперше побачила героя, не
знаючи, що це він

«...його постать важко було розгледіти, і я тільки й бачила, що він середнього зросту і широкоплечий. Лице він мав смагляве, риси суворі, чоло високе; тієї миті його очі гнівно дивилися з-під зведених до купи брів. Він вийшов з юнацьких літ, але був ще не старий — так десь років тридцяти п'яти. Перед ним я не відчувала страху і не дуже ніяковіла. Якби це був гарний молодий герой, я б не насмілилася розпитувати його і набиватися з своїми послугами. Я навряд чи бачила доти вродливого юнака, зроду з жодним не говорила. Теоретично я схилилася перед красою, вишуканістю, галантністю, чарівністю, та якби я й знайшла ці прикмети, уособлені в чоловічому образі, то зрозуміла б інстинктивно, що не зможу привабити до себе таку людину, і втекла б від неї, як ото тікають від вогню, блискавки або ще чогось яскравого, але небезпечного.

Якби незнайомиць усміхнувся й добродушно відповів мені, коли я заговорила до нього, якби відмовився від моєї допомоги лагідно, з подякою, — я б, мабуть, пішла своєю дорогою, нічого

Коли Джейн спостерігала за ним
біля вітваря, до і після розкриття
таємниці

«Коли ми спускались алеєю до брами, и не дивилась ні на небо, ні на землю. Мое серце було в полоні моїх очей, а їх ніби прикупив до себе містер Рочестер. Я хотіла розгледіти той невидимий предмет, на який був звернений його палкий, пильний погляд. Я хотіла знати ті думи, проти яких він повставав і боровся.»

«Містер Рочестер чув, але не зважив на це. Він стояв, гордо випроставшись, і тільки цупко тримав мене за руку. Який гарячий і міцний був його потиск! І як його бліде широке чоло нагадувало мені в цю мить холодний мармур! Як палали його очі, дикі і насторожені.»

«Я подивилася на містера Рочестера й змусила його глянути на мене. Статуя, сіра статуя — от яке було це обличчя. А як палали очі! Він нічого не заперечував; він неначе кинув виклик усьому світові. Не

більше не сказавши, однак його сердитий погляд і мовивши й слова, не всміхнувшись, ніби я грубий тон додали мені сміливості; коли він не була людська істота, він тільки обійняв махнув рукою, щоб я йшла геть, я не зрушила з мене за стан і пригорнув до себе.» місця...»

***Які «маркери» вказують на те, що перед нами неординарна натура, не схожа на інших?** _____

3. Поміркуємо:

Типовий байронічний герой — титаноборець, бунтар, одержимий «світовою скорботою», мрійник, ідеаліст, що пережив тяжке розчарування, крах своїх ідеалів — це самотній мандрівник, вигнанець. Зазвичай це винятковий характер, що діє за виняткових обставин: для нього характерні глибокі та інтенсивні почуття, туга, меланхолія, душевні поривання, палкі пристрасті, він відкидає закони, яким підкоряються інші. Тому такий герой завжди вивищується над оточенням.

***Чи можна назвати Рочестера байронічним героєм?**

Заповніть прогалини в таблиці – наприкінці висновок-узагальнення.

Риси байронічного героя	Факти з життя Рочестера	Риси Рочестера як байронічного героя
Високий рівень інтелекту. Герой легко пристосовується до нових обставин, проявляє кмітливість заради власної вигоди.	Бажання одружитися на Інгрем Бланш	Інтелектуал Раціоналіст
Цинізм та зарозумілість. Це проявляється у ставленні до людей чи подій. Герой вважає себе вищим за інших. Навіть ставлення до влади є зневажливим. Через це така людина часто стає вигнанцем.		Цинічний Зарозумілий Зверхній (коли?) Але:
Егоцентризм. Герой перестає відчувати докори сумління, вважає себе завжди правим.	Бажання одружитися з Джейн Ейр попри існування дружини	
Прямолінійність. Людина безкомпромісна, не визнає лицемірства.	Ситуація з від'їздом Джейн Ейр до смертельно хворої місис Рід	

Меланхолія. Байронічний герой дуже рано «переситився життям». Він шукає в житті справжнього діла, але не знаходить. Його охоплює сильна нудьга і самотність.		
Приємна зовнішність, стиль, такт. Така людина завжди намагається бути взірцем стилю. Одна з причин — потреба в постійному завоюванні жінок.	<i>*Пригадайте історію його вихованці Адель Варанс: як Адель потрапила в його дім?</i>	
Таємничість. Та риса, яка особливо приваблює жінок, а також провокує до різних проблемних ситуацій.	<i>*Скільки таємниць приховував Рочестер?</i> _____ _____ _____ _____	

***Ми говорили, що в романі Ш. Бронте «Джейн Ейр» є риси *готичного роману*. Чому містера Рочестера не можна назвати героєм *готичного роману*?** _____

4. Проаналізуйте висловлювання Едварда Рочестера у діалогах з Джейн і скажіть, наскільки правильно/неправильно ми його схарактеризували.



— Що б ви робили, Джейн, якби всі ці люди прийшли сюди і оплювали мене?

— Коли б могла, сер, то вигнала б їх з кімнати. - Він ледь усміхнувся.

— А якби я пішов до них, а вони б тільки глянули на мене холодно і, глузливо перешіптуючись, покинули б мене, що тоді? Пішли б і ви з ними?

— Мабуть, що ні, сер. Мені більше до вподоби було б лишитися з вами.
— І втішати мене?
— Так, сер, я старалася б полегшити ваше горе.
— А якби вони прокляли вас за це?
— Навряд чи я б знала про їх анафему, а коли б і знала, то мені було б це байдуже.
— І, рятуючи мене, ви зневажили б громадську думку?
— Я зробила б це для кожного друга, який вартий моєї прихильності. А ви, я певна, варті.

...Чого я не дав вам один соверен замість десяти фунтів! Віддайте мені дев'ять фунтів назад, Джейн. Мені потрібні гроші.
— І мені так само, сер, — відповіла я, сховавши гаманця за спину. — Я ніяк не обійдуся без цих грошей.
— Не будьте скупі! — сказав він. — Ви жалієте мені грошей! Дайте мені хоч п'ять фунтів, Джейн!
— Ані п'яти шилінгів, сер, ані п'яти пенсів!
— То дайте хоч глянути на гроші!
— Не можна, сер, ви втратили моє довір'я.
— Джейн!
— Прошу?
— Обіцяйте мені одну річ.
— Я маю право обіцяти тільки те, що можу виконати.
— Не давайте оголошення: довірте це діло мені. Як треба буде, я знайду вам місце.
— Я згодна, сер, коли й ви обіцяєте мені, що я і Адель покинемо цей дім, перше ніж ваша наречена вступить сюди.

...Тільки, будь ласка, не відхиляйтесь, сер! Ви мали сказати про міс Інгрем.
— Гаразд. Я удавав, що упадаю коло міс Інгрем, бо хотів, щоб ти так само до нестями закохалася в мене, як я закохався в тебе. Я знав, що ревності — мій найкращий спільник в тому, чого хотів досягти.
— Он воно що! Який же ви тоді дрібний! Отакусінький, як оцей нігтик на моєму мізинцеві. Який сором і яка ганьба так діяти! І нам не жаль було почуттів міс Інгрем, сер?
— Її почуття зібрані в одному осередку — в гордошах. А гордощі треба упокорювати. А ти ревнувала, Джейн?

— Не в цім річ, містєре Рочестєр, і хай цє вас не цікавить. Дайте мені щє одну правдиву відповідь. Як ви гадаєтє: міс Інгрєм не страждатимє від вашого нещирого залицяння? Хіба вона не відчує сєбє відштовхнутою і покинутою?

— Та ні! Я ж казав тобі, що, навпаки, самє вона знехтувала мною. Думка про моє зубожіння враз остудила чи швидше загасила її полум'я.

5. Підсумовуємо:

• Чи можна назвати Рочестєра позитивним героєм? _____

• Яку роль відіграє його образ в системі образів роману? _____

*Наскільки вдало/невдало підібраний епіграф до теми уроку?

Використана література:

1. <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=1310>
2. <https://citaty.info/character/edvard-rochester>
3. <https://kerchtt.ru/uk/citaty-iz-knigi-dzhein-eir-citaty-iz-romana-dzhein-eir/>
4. https://librebook.me/list/person/edward_rochester
5. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%B0%D0%B9%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B3%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%B9